

12. Bože, oplatilo sa mi žiť – vdáčnosť, dar

(pre mladých)

Prišiel december roku 2023 a s ním aj posledná prípravná téma na rok saleziánskeho jubilea. Štruktúra duchovných obnov bola inšpirovaná jednotlivými etapami saleziánskych dejín a od septembra 2022, keď sme začali pohľadom na sen dona Bosca z deviatich rokov, prichádzame do decembra 2023, v ktorom chceme naplno začať prežívať vdáčnosť za veľký Boží dar, ktorý sme dostali. Názvom a motívom tejto poslednej duchovnej obnovy je výrok dona Ernesta Macáka, saleziána, ktorého život bol poznačený väzením, fingovaním blázna počas dlhých rokov, životom v Taliansku a napokon návratom na slobodné Slovensko, kde sa stal aj provinciálom. Don Ernest, prežívajúci radosti i strasti saleziánskeho života, na konci svojho vyše 90-ročného života vedel povedať: Bože, oplatilo sa mi žiť.

Prijmite teda niekoľko podnetov, ktoré nám môžu poslúžiť na to, aby sme v čase duchovnej obnovy mohli povedať Pánovi niečo pekné a znovu upriamiť naše kroky na jeho cestu.

Milí mladí priatelia,

dnes by som vám chcel predložiť pohľad na tretieho sluhu z Matúšovho podobenstva o talentoch. Dostal „len“ jeden talent a niekedy by sa nám mohlo zdať, že to bolo príčinou jeho zatrpknutosti. Pozrime sa však pozorne na to, čo nám evanjelium hovorí:

Ale ten, čo dostal jeden (talent), odišiel, vykopal jamu a peniaze svojho pána ukryl. Po dlhom čase sa pán týchto sluhov vrátil a začal s nimi účtovať. (...) Predstúpil aj ten, čo dostal jeden talent a povedal: „Pane, vedel som, že si tvrdý človek. Žneš, kde si nesial, a zbieraš, kde si nerozsýpal. Preto som zo strachu odišiel a tvoj talent som skryl v zemi. Pozri, tu máš, čo je tvoje!“

Ako vidíme, nie je tu žiadna sťažnosť na to, že dostal iba jeden talent. Koniec koncov ide o skoro 40 kg zlata alebo striebra, čo rozhodne nie je málo. Je tu však niečo iné: silné obvinenie Pána, ktorý mu ten talent dal. Tento sluha evidentne nemal rád svojho Pána, mal o ňom svoje predstavy. Vzal si do hlavy presvedčenie, že Pán mu dal tento kapitál len preto, aby na ňom zarobil. V srdci si hovoril asi tieto slová: Tak ja sa tu mám trápiť a namáhať s týmto talentom zlata, veď ho až tak nepotrebujem, a to, čo zarobím, si Pán aj tak vezme. Preto mu pripadá najvhodnejšie toto: Zakopem to, čo mi dal, a keď príde, nech si zoberie, čo je jeho. Ja si s jeho darom nebudem narúšať život.

Hm, možno si poviete – zvláštna predstava o Bohu. Ale keď sa pozrieme okolo seba, ba aj do seba, veľmi ľahko zbadáme, že nie je až taká zriedkavá. Ak sa v duchu vrátíme k stati o Adamovi a Eve, môžeme zbadáť, že existuje zvodca a klamár, ktorý našepkáva ľuďom falošné predstavy o Bohu. Podobne ako v raji našepkáva tomu sluhovi – čiže aj mnohým z nás – svoje klamstvá: Boh aj keď ti dáva pekné veci, ťa chce vlastne obrať. Nemyslí to s tebou dobre, bude od teba tvrdo vyžadovať niečo na oplátku. A ak v raji povzbudil prvých rodičov prekročiť hranicu príkazu, tu zase umŕtvuje schopnosť spolupracovať s Bohom a jeho darmi. Nerob pre Boha, aj tak ti to všetko zoberie. Zakonzervuj, zakop tie jeho dary, vráť mu ich.

Niektorým ľuďom sa pri čítaní tohto podobenstva zdá, že v sluhovi bolo niečo dobré, pretože zachoval ten talent. Avšak v celkovej optike podobenstva, v tejto skutočnosti niet nijakej dobroty. Umŕtviť Božie dary nie je nič pozitívne. Tento zlý sluha sa teda podobá človekovi, ktorý je presvedčený, že spolupráca s Božími darmi by bola ohrozením jeho života. Nemá záujem spolupracovať s darmi, ktoré dostal.

Kresťanský život bez zodpovednej snahy spolupracovať s Božími darmi?

Áno, je tu reálne nebezpečenstvo žiť svoj kresťanský život a zakopávať dary, talenty, ktoré sme dostali. Dostali sme ich 10, 5, 1 – na tom nezáleží. To, na čom záleží, je náš vzťah k Bohu. Ako ho vnímame. No nie len tak abstraktne (Boh je dobrý, láskavý, milosrdný). To vie povedať veľa kresťanov, Ježiš jasne hovorí: *„Pane, Pane,“ vojde do nebeského kráľovstva, ale iba ten, kto plní vôľu môjho Otca, ktorý je na nebesiach* (Mt 7,21). Náš pravý a hlboký postoj k Bohu sa ukáže vtedy, ak začneme vnímať, že od nás niečo chce, ak od nás požaduje investície, pri ktorých niečo strácame, ktoré nás niečo stoja. Ktoré nám zoberú nielen čas, ale veľakrát aj naše životné predstavy a plány. Semináre a rehoľné noviciáty sú poloprázdne, ba aj úplne prázdne. To už Boh naozaj nikomu nedáva dary na to, aby vložil svoj život do služby Bohu a ľuďom? Alebo sú tu ľudia, ktorí považujú takýto život za stratený, menej hodnotný? Život, ktorý ohrozuje moje predstavy a plány, moju slobodu a moje možnosti. Sú tu mladí kresťania, ktorí už nevidia inú silu lásky, len tú ľudskú? Majú strach z toho, že Boh nemôže naplniť tento život?

Atmosféra sveta, ktorý nevie komu ďakovať

Sme ponorení do kultúry a atmosféry sveta, ktorý sa odstrihol od Boha. Médiá a spoločenské zmýšľanie oslavujú život, jeho jedinečnosť, možnosti, povzbudzujú všetkých, aby sa ho chopili, ponúkajú návody, cesty a spôsoby, ako si ho čo najlepšie užiť. Predbiehajú sa v predkladaní príbehov úspešných ľudí. Predkladajú život teraz a tu, bez myšlienky na to, odkiaľ ho máme a na to, kam vlastne speje. Už si život, nemáš však komu zaň poďakovať, ani sa zaň nebudeš nikomu zodpovedať. A všetko zostáva na tebe, je totálne tvoja záležitosť, čo so svojím životom urobíš.

V takejto atmosfére odstrihnutia sa od večnosti, v atmosfére, kde sa podčiarkuje úspech a dosiahnutie samostatnosti vlastnými silami, tam sa myšlienka na povolanie a spoluprácu s Bohom javí ako biedne oklieštenie. A to nielen vzhľadom na zasvätené povolanie. Aj vzhľadom na hodnoty kresťanského života. Koľko mladých kresťanov, aj odchovancov našich oratórií, už nevníma ani dar manželstva ako hodnotu, ktorú treba chrániť a o ktorú treba bojovať. Veď je ľahšie bývať spolu pred manželstvom, ekonomicky, prakticky. Hodnoty čistoty a obetavej, trpezlivej lásky sa odkladajú do úzadia, veď dnes sa žije takto. Rytmus dobre platenej práce nám už neumožňuje účasť na bohoslužbách a mnohí si volia cesty kariéry, v ktorej Boh a účasť na živote Cirkvi nemajú veľký priestor. Hodnoty animátorstva, služby ľuďom sa rýchlo zakopú, ako krásny darček detstva a mladosti, ale v tvrdom živote zabezpečenia sa už niet na tieto hodnoty času. Najprv sa treba postarať o seba a potom, keď budeme zabezpečení a nebudeme mať ekonomické problémy, potom dáme z nášho nadbytku niečo aj Bohu a ľuďom okolo nás. Ako rýchlo vieme zakopať dar saleziánskej charizmy, dar chudobného dona Bosca, ktorý si nešiel zarobiť na bohatú faru, aby mohol slúžiť svojimi prostriedkami chudobným chlapcom. On išiel ako chudobný medzi chudobných a v tom nasledoval Krista, ktorý sa pre nás stal chudobným, aby nás svojou chudobou obohatil (porov. 2Kor 8,9).

Advent je naša budúcnosť, ktorá sa začína dnes

Milí mladí priatelia, blízko vás, vo vašom srdci sú talenty Božie, najmä dar viery, ktorá je neoddeliteľná od služby. Boh vám daroval veľa. Nehrozí vám, že tieto talenty v blízkej budúcnosti zakopete?

Advent nám pripomína, že niekto pred 2000 rokmi prišiel v ústrety nám a povedal, že my ideme v ústrety nemu a budeme sa „účtovať“ z našich darov. Teraz je čas tieto dary rozmnožovať, neodkladajme to na neskôr.

Rok 2024 sa nás bude intenzívne pýtať na to, ako sme prijali saleziánsku charizmu. A ako ste asi pochopili, nestačí povedať: ďakujem ti Bože za všetko, čo si mi v saleziánskom prostredí dal. Boh čaká, že tento dar zdvojnásobíš. Robí sa to jednoducho, bez veľkých matematických úkonov: dostal si lásku, dávaj ju ďalej. Lebo Božia láska a tvoja láska, to je dvakrát toľko lásky.

Advent ťa tiež môže naučiť, že na to posledné stretnutie s Pánom nejdeme sami, nemusíme tam ísť so strachom a obavami. Boh tam nebude s kalkulačkou, ani nebude vážiť množstvo zlatých talentov, či chýba nejaké kilo. To posledné účtovanie sa je radostné objatie, privítanie, pozvanie, pre všetkých tých, ktorí nezakopali talent, pre všetkých tých, ktorí zbadali Krista v trpiacich a chudobných (podobnosť o poslednom súde – hladný som bol a dali ste mi najesť...).

Uverte tomu, že cesta s Kristom je krásna. Svedčí o nej aj don Bosco, keď vo svojej prvej modlitebnej knižke pre mladých píše: *Ja vám ukážem cestu, že byť veriacim nie je nič smutné a nudné, že človek môže žiť krásny zaujímavý a hodnotný život v kresťanskej viere tu na zemi,*

a zároveň sa tešiť na nebo (Vystrojený mladík). Tí, ktorí odstrihli človeka od neba a od viery prehlasujú šťastie tu na zemi. Vyber si teda, komu uveríš a ktorou cestou pôjdeš: či zakopeš Boží talent a budeš hľadať poklady inde alebo ho s radosťou prijmeš a láskou ho zdvojnásobiš.

1. Si vďačný za dar viery a saleziánskej charizmy? Premení sa táto vďačnosť na spoluprácu s týmto darom?
2. Ako riešiš situácie, keď ideály mladosti začínajú ustupovať pred „tvrdou realitou“ dospelosti?
3. Keď zvažuješ svoje kresťanské povolanie, riadiš sa len tým, čo sa ti páči a o čom si myslíš, že na to máš?
4. Aké sú tvoje predstavy o tvojej budúcnosti v rámci saleziánskej rodiny alebo Cirkvi?